

Aardrijkskunde H5, Amerika:

5.1: Chicago een Amerikaanse stad:

De metropool Chicago ligt in het noordoosten van de Verenigde Staten. De ligging aan “zee” (meer/Lake Michigan) is aantrekkelijk voor de bewoners van Chicago. Maar niet als de wind uit het noorden waait. In de winter is het dan erg koud in de stad. In Chicago wonen 2,9 miljoen mensen. Als je de suburbs meetelt, kom je uit op bijna 10 miljoen inwoners in de agglomeratie Chicago. De stad bestaat uit 3 delen:

- stadscentrum
- centrale stad
- suburbs

Chicago werd pas in 1833 gesticht. De centrale zakenwijk noemen de Amerikanen de CBD ook wel de downtown. Downtown Chicago ligt in de loop. Het drukste gebied in de stad. Het is een spoorlijn op een viaduct boven de straten van Chicago. De centrale stad valt uiteen in 2 delen. In het noorden de rijke mensen, de Anglo-Amerikanen, en in het zuiden de arme mensen, de Afro-Amerikanen. Wijken met veel bewoners uit een bepaalde bevolkingsgroep noem je etnische wijken. De wijken scoren slecht op leefbaarheid, vooral de armste buurten, de getto's. Door de lage woningdichtheid strekken de suburbs zich uit over tientallen kilometers. Die urban sprawl heeft alles te maken met het autobezit. De mobiliteit van de Amerikanen is hoog. Edge cities hebben vrijwel alles wat je ook in de grote stad hebt. Daardoor komen de bewoners bijna nooit meer in de centrale stad; hun leven speelt zich af in de suburbs.

Basisboek

Het voortbestaan van etnische wijken heeft te maken met 3 factoren:

- Mensen van een bepaalde etnische groep wonen het liefst bij elkaar.
- Wie vreemd of anders is, wordt niet altijd geaccepteerd.
- Inwoners van etnische wijken hebben vaak een laag inkomen. Ze kunnen dus niet naar een andere wijk.

De 1e etnische wijk ontstond in 1527 in Venetië. Volgens de nieuwe wet mochten er alleen Joden wonen de wijk werd toen een Ghetto genoemd. Het werd overgenomen door andere landen en werd toen getto genoemd een aanduiding voor arme wijken. Het apart wonen van bevolkingsgroepen met bepaalde kenmerken in bepaalde wijken noem je ruimtelijke segregatie. Vaak leidt ruimtelijke segregatie ook tot maatschappelijke segregatie, waarbij mensen uit verschillende bevolkingsgroepen weinig of geen contact met elkaar hebben. Suburbanisatie is de verstedelijking van het platteland rond een centrale stad. Een belangrijke factor waardoor suburbanisatie toenam kwam door autobezit. Door de urban sprawl zijn steden en stedelijke gebieden aan elkaar gegroeid tot een megalopolis.

5.2: Chicago een stad in verandering:

Bijna driekwart van de bevolking van Chicago woont in de suburbs. In 1950 was dat nog andersom. De groei van de suburbs ging ten kosten van de centrale stad. Veel arme bewoners bleven achter in de stad. Door selectieve migratie ontstond er een tegenstelling tussen rijke, blanke suburbs en een arme stad met etnische wijken. Het centrum van de stad ging snel achteruit. Veel gebouwen stonden leeg en raakten vervallen. Na sluitingstijd was het doodstil in downtown. Je kon maar beter snel weggaan, het was er te gevaarlijk. Dat was de situatie rond 1990. De laatste 25 jaar is er veel veranderd. Wonen in downtown is weer helemaal in. Vooral jonge, hoogopgeleide mensen vinden de suburbs maar niks. Als ze opnieuw naar de stad trekken, noemt je dat re-urbanisatie. De bevolking in downtown is in 20 jaar verdriedubbeld. Dat maakt het gebied weer aantrekkelijk voor winkels, cafés en restaurants. De wijken om de downtown heen veranderen snel. Er gaan mensen wonen die de huizen opknappen. Als dat gebeurt dan stijgen de huisprijzen in de buurt. De oorspronkelijke bewoners kunnen dan niet meer betalen en moeten verhuizen. Als rijke mensen in een arme buurt gaan wonen en de woningen opknappen heet dat gentrificatie. Door de stroom van blanke bewoners ontstaan er meer gemengde wijken. Het grootste deel van de centrale stad merkt weinig van de opleving door re-urbanisatie.

Basisboek:

Een belangrijk woningkenmerk is de waarde van woningen (WOZ-waarde). Met behulp van bewoners- en woningkenmerken kun je een buurtprofiel maken. Een buurtprofiel zegt iets over de leefbaarheid in een wijk. Leefbaarheid is de mate waarin een woonwijk geschikt is om in te leven. Leefbaarheid meet je door te vragen wat inwoners vinden van:

- het onderhoud van woningen, straten en parken
- de kwaliteit van de voorzieningen
- de sociale samenhang
- de veiligheid in hun woonwijk

het verbeteren van woningen kan op 2 manieren:

- sloop&nieuwbouw
- renovatie (een speciale vorm van renovatie is restauratie, dat is het herstel van oude, waardevolle gebouwen)

Chicago-Stad en drie wijken, 1990 en 2010

bevolkingsgroepen in %

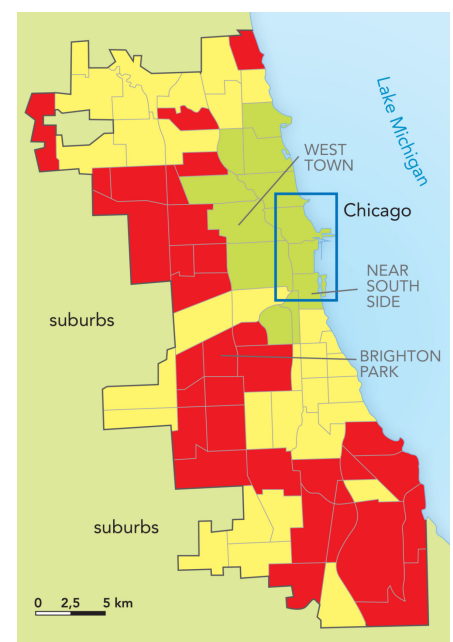
1990 2010

Anglo-Amerikanen

Afro-Amerikanen

hispanics

Aziaten

Status van wijken in Chicago

sociaal-economische status

gentrificatie weinig verandering

achteruitgang downtown

5,3: Amerika's melting pot:

Tot 1960 waren de Europeanen de grootste groep immigranten, daarna pas kwamen hispanics en aziaten. Zo'n 200 miljoen Amerikanen hebben Europese roots: "Anglo-Amerikanen". Er zijn ook 40 miljoen Afro-Amerikanen, dat zijn afstammelingen van slaven. De hispanics zijn immigranten uit Latijns-Amerika. Er zijn ruim 50 miljoen hispanics in de VS. De aziaten wonen vooral in het westen. Ze zijn vaak goed opgeleid en hebben het "gemaakt" in de VS. Hun inkomen is gemiddeld het hoogst. Ze staan daarom ook wel bekend als de "*model minority*" (modelminderheid). De immigranten gaan in een soort melting pot. Op school leren ze de Amerikaanse geschiedenis. Door de melting pot is een eigen Amerikaanse cultuur ontstaan. Je mag denken en zeggen wat je wilt, vrijheid is erg belangrijk. In het begin ging de melting pot nog goed. Er kwamen mensen uit Noord- en West Europa die zich snel wilde assimileren. Toen Oost- en Zuid Europeanen kwamen rond 1900, ging het al anders. Ze kropen bij elkaar in aparte wijken. Na 1960 zijn er nieuwe groepen immigranten gekomen. Ze zijn blij dat ze in Amerika wonen, maar ze houden nog erg contact met hun land van herkomst. Ook trouwen ze vaak met iemand uit eigen land en laten ze gezinsleden overkomen (gezinshereniging). De hispanics en aziaten zijn de 2 snelst groeiende bevolkingsgroepen. Samen zorgen ze voor driekwart van de bevolkingsgroei. De VS is een multiculturele samenleving. Amerikanen spreken van een "*diversity explosion*" (een explosie van diversiteit). De blanke bevolking vergrijsst, maar de immigranten zorgen voor verjonging van de bevolking.

Basisboek:

binnenlandse migratie= binnen een land verhuizen

buitenlandse migratie= van land verhuizen

economische migranten/arbeidsmigrant= iemand die uit zijn woongebied vertrekt door gebrek aan werk en geld, die probeert ergens anders welvaart te vinden.

Arbeidsmigranten die maar enkele weken of maanden blijven, doen aan seizoensmigratie.

Arbeidsmigranten die vanwege hun kennis naar een land komen, heten kennismigranten.

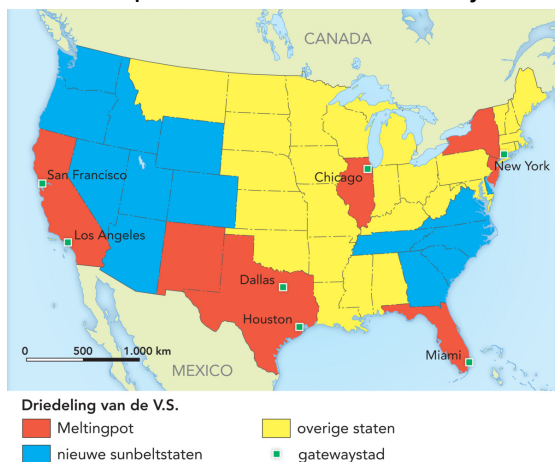
Voor het land van herkomst betekent dat braindrain: kennis die men goed kan gebruiken, wordt weggezogen. Iemand die zijn land ontvlucht, omdat het niet veilig is, is een vluchteling. Zijn ze op de vlucht in eigen land, dan zijn het ontheemden. Als vluchtelingen in een ander land zijn gekomen zijn het Asielzoekers. Een allochtoon is iemand van wie een of beide ouders in het buitenland zijn geboren. Als je ouders allebei zijn geboren in het land waar je leeft, ben je een autochtoon.

Integratie= samengaan van verschillende groepen in een samenleving.

segregatie= scheiding van verschillende groepen in een samenleving.

5.4: migratie in de VS:

Het dichtbevolkte noordoosten van de VS staat bekend als snowbelt/frostbelt omdat er daar strenge winters zijn en het is er koud. Daarnaast heeft Amerika ook een manufacturing belt. Een industriële kernregio met veel zware industrie. De sunbelt is de bijnaam van de zonnige staten in het zuiden en westen. Het heeft veel moderne bedrijven met lichte industrie. Het ligt vaak vlakbij Mexico die bekend is van de maquiladoras: fabrieken waar producten goedkoop in elkaar worden gezet (assemblage). Veel Anglo-Amerikanen verhuizen naar de Sunbelt. Bij die white flight gaat het om blanke, welvarende gezinnen die een minder stedelijke leefomgeving willen voor hun kinderen. Er is ook een black flight. Afro-Amerikanen uit arme wijken in centrale steden naar de suburbs trekken. Op de kaart zie je een 3-deling van Amerika. De melting pot bestaat uit 7 gatewaystaten, waar de meeste immigranten het land binnenkomen. Door de migratie verandert de verdeling van de bevolking over het land. Het hoofdpatroon is een zuidwestelijke verschuiving van het demografische zwaartepunt.

Basisboek:

Natuurlijke veranderingen zijn de veranderingen door geboorte en sterfte. Samen vormen zij de natuurlijke bevolkingsgroei. Het geboortecijfer is het aantal geboorten per duizend inwoners per jaar, en het sterftecijfer is het aantal sterftes per duizend inwoners per jaar. Als er in een jaar meer mensen geboren worden dan dat er sterven, is er een geboorteoverschot. Is het omgekeerde het geval, dan spreek je van een sterfteoverschot. Sociale bevolkingsgroei is de verandering van het bevolkingsaantal doordat mensen uit een gebied vertrekken, of doordat ze zich er vestigen. Van elk gebied kun je het migratiesaldo berekenen. Dat is de som van vestiging en vertrek. Een vestigingsoverschot (positief migratiesaldo) betekent dat er zich meer mensen vestigen dan dat er uit dat gebied vertrekken. Omgekeerd kan een gebied ook een vertrekoverschot (negatief migratiesaldo) hebben.

Bevolkingscijfers	Absoluut		Relatief	
			(per 1.000 inwoners)	
inwoners op 1 januari :	500.000			
geboren :	5.000		10 (geboortecijfer)	
overleden :	3.000		6 (sterftecijfer)	
geboorteoverschot :	2.000		4	
immigranten :	10.000		20	
emigranten :	4.000		8	
vestigingsoverschot :	6.000		12	
totale bevolkingsgroei :	8.000		16	
inwoners 31 december :	508.000			